

Genocid

Mi i svjedoci genocida

Da li su samo žrtve zainteresirane za krivični progon zločinaca

Porodice žrtava ne odustaju od bitke za smiraj duša svojih najdražih

Bošnjaci su u vrijeme dok je nad njima vršena najžešća agresija i genocid 1992.-1995. godine marljivo prikupljali dokaze o tome. Danas im za to svjetski eksperati za holokaust odaju sva moguća priznanja ističući vrijednost nevjerovatne istrajnosti koju bošnjačke žrtve pokazuju u svojim svjedočenjima pred međunarodnim i domaćim sudovima. Istrajnost i snagu, bez obzira na sve prepreke na koje nailaze na lokalnim, državnim i međunarodnim nivoima dok vode bitku zvanu *traganje za istinom i pravdom*, bitku za smiraj duša njihovih najdražih: djece, supružnika, roditelja, braće, sestara, kompletnih porodica - ubijenih u genocidu koji se dešavao na očigled cjelokupne svjetske javnosti, pa i ovih eksperata.

Stručnjaci za holokaust vrednuju rad Bošnjaka na ovom polju iz ugla nekog ko se time bavi decenijama, ko s vremenske distance ocjenjuje učinjeno i posljedice neučenjenog. I prave usporedbe...

Za ranije genocide nad Bošnjacima niko nikada nije odgovarao

Podsjetićemo, agresijom na RBiH od 1992.-1995. nad

Bošnjacima je izvršen jedanaesti genocid po redu u posljednjih 300 godina. Za prethodnih počinjenih deset genocida nad njima **niko nikada nije odgovarao**. Bez obzira da li se radilo o 'velikim' ili 'malim' ratovima, interesima velikih ili malih sila, međunarodnim mirovnim konferencijama, ili 'življenju' u okviru raznoraznih državnih zajednica, od 1662. godine Bošnjaci su u fazama sistemski ubijani, raseljavani, asimilirani, pljačkani, devastirani... Imovina im je otmarena, vjerski, nacionalni i kulturni objekti uništavani. A sve to je bilo javno planirano, proklamirano, opisivano i afirmirano kroz niz državno-nacionalnih programa koji su se temeljili na genocidnoj ideologiji i mitovima, počev od mletačko-austrougarskih osvajača do srpsko-crnogorske genocidne politike što je bila matrica i uvod za jedanaesti genocid. Ovaj posljednji, od 1992.-1995. godine, ima svoje višestruke specifičnosti i posljedice. Pružajući otpor genocidnoj agresiji, izvršenoj od strane srpsko-crnogorskog političkog rukovodstva, a kasnije i hrvatskog, Bošnjaci su sačuvali biološku supstancu, odbranili državu za koju su se izjasnili na referendumu 1. marta 1992. godine, formirali Armiju RBiH koja je danas utkana u Oružane snage BiH, sačuvali i

ojačali svoj vjerski i nacionalni identitet kroz jedinstvenu Islamsku zajednicu i svoje druge nacionalne institucije. Kratko rečeno, Bošnjaci su danas politički faktor u BiH.

Dejtonski „nesretni sukob“ i presude

Pod političkim vođstvom rahmetli Alije Izetbegovića zločin posljednjeg genocida nad Bošnjacima po prvi put je temeljno, sveobuhvatno i sistematski dokumentiran i zločinačke politike i pojedinci odgovaraju za svoja nedjela. Koliko god Bošnjaci bili nezadovoljni pojedinim presudama, zločinci su procesuirani, kazne za zločine su izrečene pred međunarodnim i domaćim sudovima. Na međunarodnom pravnom nivou ovo je priznato kao fakat koji ostaje zapisan u povijesti međunarodnog prava. Drugo polje borbe je primjena presuda...

Ono što je nepobitno je to da su Bošnjaci u vrijeme kompliciranih i opterećenih međunarodnih odnosa - koji su doveli do toga da u Dejtonskom sporazumu, odnosno našem Ustavu, stoji da se u BiH desio "nesretni sukob" - uspjeli da pred međunarodnim sudovima dobiju presude koje govore o odgovornosti SRJ (Srbi-

Žrtve bez adekvatne i dovoljne pomoći države, odnosno Bošnjaka koji obnašaju odgovorne funkcije, teško da mogu same iznijeti na leđima ogromni teret krivičnog progona zločinaca, djelovati na prevenciji, svjedočiti pred sudovima i istovremeno biti izložene u RS i šire onoj istoj politici koja je bila na sceni od 1992.-1995. godine.

je i Crne Gore), gdje je **po prvi put u povijesti čovječanstva jedna država sudskim putem proglašena odgovornom za nesprečavanje i nekažnjavanje genocida**, do toga da je pred ICTY optuženo i presuđeno političko, vojno i policijsko rukovodstvo Srba i Hrvata. Također, u mnogim državama, a posebno u SR Njemačkoj, presuđeno je niz odgovornih za zločine nad Bošnjacima. Latinsku maximu *Nemo iudex sine actore* (*Niko ne može biti sudac bez tužitelja*) Bošnjaci su po prvi put primijenili dokazujući 11. genocid i uspjeli da svoje optužbe projiciraju na međunarodnom planu u zaista veoma teškim tadašnjim, a i sadašnjim političkim prilikama i raspodjeli snaga koje upravljaju svijetom. Treba li podsjetiti da je to postalo još teže nakon 11. septembra 2001.godine?!

Žrtve ne mogu same dovesti bitku do kraja

Dakle, pravi odgovor Bošnjaka je upravo taj krivični progon osoba i politika koje su planirale i izvršile genocid, progon pred međunarodnim i domaćim sudovima. A, opet, taj progon bi bilo nemoguće provesti bez živih svjedoka ratnih zločina i genocida, jer nema sudskog postupka bez "živih svjedoka", bez žive riječi. Bošnjaci su konačno odgovorili povijesnom zadatku i pojavljivali su se i pojavljuju pred svim međunarodnim i domaćim sudovima. Samo pred ICTY izjave je dalo preko 15.000 Bošnjakinja i Bošnjaka. Preko 4000 njih je direktno svjedočilo u postupcima.

Bošnjačke žrtve kroz stotine udruženja istrajno vode kampanju na krivičnom progona zločinaca i realiziraju stalni monitoring sudjenja pred domaćim i međunarodnim sudovima. Istrajavaju. Ali, nažalost, žrtve još nisu dobile krovni zakon, zakon na nivou BiH. Snalaze se kako znaju i umiju. I stiče se utisak

da su samo žrtve "zainteresirane" za krivični progon zločinaca.

Samo se osvrnimo na podatak da u BiH ima preko 15.000 nevladinih organizacija i da se preko 95% kroz donacije finansiraju iz državnog budžeta od općinskog do državnog nivoa. A u isto vrijeme, nažalost, sve češće se u javnosti planski nameće slika po kojoj su žrtve i njihova udruženja ta koja "profitiraju", a ne ona koja posljednje atome svoje snage daju u borbi za istinu i pravdu za ovu zemlju. Koliko god to nevjerovatno zvučalo, danas žrtve doživljavaju jedan novi oblik genocida ostajući usamljene u borbi za istinom. One same bez adekvatne i dovoljne pomoći države, odnosno Bošnjaka koji obnašaju odgovorne funkcije, teško da mogu iznijeti na leđima ogromni teret krivičnih progona zločinaca i djelovanja na prevenciji. Kako da same uspiju da svjedoče pored sudovima i istovremeno budu izložene u RS i šire, onoj istoj politici koju smo imali na sceni od 1992.-1995.?! Danas u RS, u BiH, krivično procesuiraju naše majke Srebrenice, silovane majke i sestre, logoraše, i to samo zato što istrajavaju u borbi da istina izađe navidjelo i da se presuđena djela više nikada ne zaborave i ne daj Bože ponove.

Preporod je na strani žrtve i zbog toga će u niz feljtonskih nastavaka i intervjuu u 2015. nastojati predstaviti svakodnevni život žrtava, njihove patnje i iskušenja, prepreke i traume, njih kao pojedinaca i njihovih udruženja. Istraživaćemo šta je to gdje bi im se trebalo pomoći i na koji način, jer njihova borba bi trebala biti vitalni interes vodećih Bošnjaka i države BiH. Trebali li kazati: žrtve i njihova borba su jedan od stubova i naše odbrane od mogućeg budućeg genocida.

AJŠA HADŽIMEŠIĆ-HAFIZOVIĆ